

Interview met Ivan Pecnik

Dag Ivan, PHA heeft jou vorige zomer aangesproken om ambassadeur vrijwilliger van PHA te willen worden. Waarom ben je ingegaan op deze vraag?

Goh ik vond dat een heel boeiende vraag. Dat is iets dat mij altijd al geïnteresseerd heeft. Ik heb een opleiding als leerkracht moraal achter de rug. En dat zijn zo vragen waar iedereen eigenlijk mee zit. Na de dood van mijn ouders, was ik verweest achter gebleven zoals ze dat dan zeggen en dan wordt die vraag toch iets concreter. Ik had dan de indruk dat ik opschoof. Een rij opschuiven. Je bent nu de volgende van de familie. En dat wordt dan allemaal veel concreter. Dat is ook één van de redenen waarom ik daar ben op ingegaan. Ik zag het als een kans, als een verrijking van mijn leven.

Van waar komt je interesse in palliatieve zorg?

Ik heb dat van thuis uit altijd meegekregen. Wij hebben altijd wel mensen rondom ons gehad. Een grootmoeder ontfermde zich, soms buurvrouwen, soms andere figuren, familieleden. Mijn moeder was ook heel actief. Dat was zo een figuur die de familie samenhiel. Als er iemand in een ziekenhuis lag, dan gingen wij daar altijd op bezoek, dat was één van haar dingen. Die leefde van het contact, de banden met de andere familieleden en zelfs in uitbreiding met de kennissen. Dus dat was eigenlijk iets dat heel natuurlijk in onze familie aanwezig was en ik heb dat geobserveerd en ik denk dat ik daar een stukje van meegekregen heb.

Hoe zou jij palliatieve zorg omschrijven?

Palliatieve zorg is voor mij eigenlijk de kwaliteit van het leven verbeteren in de tijd die we hebben. En dat is voor mij de essentie. Dat kan op heel veel verschillende manieren gebeuren. Want kwaliteit is iets heel persoonlijk en dat is iets dat heel hard verschilt van persoon tot persoon. Het gaat over meer kwaliteit aan uw leven geven als je de lengte niet kan veranderen. Als je de kwantiteit niet kan veranderen dan moet je de kwaliteit aanpakken en dat is voor mij palliatieve zorg.

Wat is volgens jou het belang van palliatieve zorg?

Het belang van palliatieve zorg kan voor mij niet overschat worden. Dat is zo belangrijk. Het brengt rust in mensen hun leven. Het komt heel dicht bij de definitie van geluk. Daar heeft het voor mij heel hard mee te maken. Mensen gelukkiger maken. Dat is toch de reden waarom we hier op deze planeet zijn denk ik om dat na te streven. En als je dat mee kunt helpen maken, dat is voor mij het allerschoonste dat er is.

Je hebt een traject als ambassadeur vrijwilliger afgelegd. Hoe verliep dit traject? En hoe heb je dit ervaren?

Ik heb eigenlijk een lang traject gekend. Enfin een jaar. Maar het voelt als veel meer aan. Ik heb een theoretische opleiding van 3 dagen gekregen. Dat was heel intens en intensief maar heel goed. En dan heb ik meegelopen, een stage gevolgd en dat was eigenlijk het allerbelangrijkste. Mee kijken hoe het gebeurt, mee naast een bed gaan staan in een palliatieve afdeling van een ziekenhuis, een palliatief centrum en een huisbezoek. Dat waren 3 verschillende meeloopstages die ik heb gedaan. Ik heb eigenlijk het voorrecht gekregen om dat allemaal mee te mogen zien vanop de eerste rij. Dat heeft mijn leven veranderd. Dat is zonder overdrijven en ik wil niet pathetisch klinken maar ik sta nu anders in het leven dan daarvoor.

Zijn er binnen dit traject zaken geweest die je hebben aangegrepen of zijn bijgebleven?

Er zijn heel veel indrukken die mij zijn bijgebleven. Dat heeft mij beroerd en ja vanbinnen geraakt. Dat contact met mensen die zo waardig met het leven en met de dood omgaan. Bijvoorbeeld een grootmoeder die haar kleinkind nog een laatste keer vastpakt. Een moeder die haar kinderen kleine doosjes meegeeft met kleine dingen die ze samen hebben gemaakt, een selfie, muziekjes of kraaltjes, zo heel tastbare dingetjes om mee te geven. Er waren heel veel indrukwekkende momenten, ja. Heel intens.

Je hebt kennis mogen maken met palliatieve zorg binnen het palliatieve zorglandschap. Hoe kwam dit bij jou binnen?

Het palliatief zorglandschap is iets dat mij eigenlijk, moet ik zeggen, daarvoor eigenlijk onbekend was. Ik denk dat ik zoals veel mensen niet goed weet wat dat feitelijk is. Wat is dat voor een raar woord; palliatief? Dat is ook zo een moeilijk woord. Dit traject en dat meelopen dat heeft er voor gezorgd dat dat bij mij helemaal anders is. Dat is nu wauw. Dat is heel concreet, een heel simpel, puur woord. En dat is voor mij heel zuiver geworden. Dat is heel schoon. Heel concreet, mensen helpen. Het betekent, het komt van het Latijn, het is mantelzorg, iemand een mantel omdoen zoals ze vroeger deden om iemand te helpen dus een mantelzorger. Dat is zo schoon, zo eerlijk, zo direct. Mensen en tijd. Dat zijn de elementen waarmee er gespeeld wordt en dat is het voor mij geworden. Iets heel puur en concreet.

PHA heeft jou gevraagd om tijdens het traject korte filmpjes te maken. In één van deze filmpjes zeg je 'Mensen zijn boeken'. Vanwaar deze uitspraak?

Een mens is een verzameling van zoveel herinneringen en beelden en indrukken en verhalen. En verhalen, als theatermaker en als acteur, dat is iets dat mij altijd heeft geboeid. Je kunt dat ook laten doen. Iemand die bij u komt zitten. Je begint te vertellen en ze schrijven daar een boek over. Maar al die thema's van liefde, dood, gezondheid, familie, geluk, werk, noem maar op. Iedereen beleeft dat op zijn of haar manier zo anders, zo individueel, dat is zo persoonlijk en dat is altijd precies of daar wordt een boek geschreven, als mensen beginnen te vertellen. Ik heb ook aan het bed gestaan van iemand die anderhalf uur begon te vertellen, dat was fantastisch. Die tijd die vloog voorbij. En je hebt een heel leven aan u zien voorbij gaan. Dat is een fantastisch iets om te mogen meemaken.

Vrijwilligers ontvangen buitengewone gewone verhalen. Wat betekent dit voor jou?

Buitengewoon gewoon is voor mij eigenlijk, we zijn allemaal maar gewoon mensen. Maar elk verhaal is buitengewoon. Iedereen maakt wel een paar dingen mee in zijn leven. Of veel of weinig als is het er maar één ding. Maar iets dat u, u maakt. Dat maakt dat jij speciaal bent en dat is voor mij buitengewoon. En dat zit hem in gewone dingen. Dat zit hem niet in parachutespringen of van een brug benjispringen. Dat zijn niet die spectaculaire dingen. Dat zijn: eerlijk zijn tegenover iemand ook als het moeilijk is, iemand helpen tegen alle andere stromingen of meningen in. Iemand toch in zijn overtuiging laten, dat zijn soms karakterbeslissingen, dat zijn soms emotionele gebeurtenissen. En dat zijn gewone dingen die we allemaal hebben en die we allemaal herkennen en kennen maar op een buitengewone manier tot uiting komen. Dat is voor mij buitengewoon gewoon.

Wat is binnen de werking van PHA het meeste waardevolle voor jou?

Het waardevolste dat ik echt aan den lijve heb kunnen meemaken dat is rust brengen bij mensen. Mensen komen plotseling in een fase van hun leven die heel heftig is en PHA kan daar een heleboel van die onrust wegnemen. Heel praktisch, we gaan bij u zijn, we zijn samen met u, je bent niet alleen, we gaan u informatie geven. Financiële, emotionele, medische vragen. Maar ook op allerlei vlakken, psychologisch, psychisch, spiritueel, sociaal, cultureel, noem maar op. Daar kan PHA antwoorden op geven en dat geeft al onmiddellijk rust. Ik heb dat gezien bij mensen. Die nerveus aan een gesprek beginnen en doorheen het gesprek zie je daar een rust intreden bij mensen. Dat is heel schoon om te zien.

Wat wens je voor de palliatieve zorg in de toekomst?

Meer bekendheid, dat mensen er meer vertrouwd mee geraken. Dat het nog meer een onderdeel van het leven wordt. Ik denk dat dat belangrijk is. Het is er. Maar mensen vinden niet altijd de weg er naar toe. En ik vind het belangrijk dat heel veel mensen dat heel vanzelfsprekend gaan vinden. Horen van andere mensen wat er gebeurt. Die waarden ervan gaan herkennen, erkennen ook. En gewoon dat het meer onderdeel van het leven wordt van meer mensen. Voilà.